

3.5.65, יום ב' א' אייר

בא יעקב טירוסקין - מדאיגה אותו התמסעות הילודה. יש קרן תולדה,

בראשה עומד ד"ר שפרוך פבסנר, שנפגש אחי בפריס אחרי מלחמת העצמאות, אבל

הקרן אינה עולה כלום. כששאלתי אותו מה הוא מציע - הציע כל מיני דברים שאין

להם שחר. הוא חבר אגד. הבטיח לשלוח לי הכניה.

4.5.65, יום ג' ב' אייר

בשלוש אחרי הצהרים הביא הנה שלום לוין מספר מחנכים בריסיים: סר רונלד

גולד ואשחו, פינק ברטון, מורייל (Muriel) סטוארט, אלפרד אלשיי. הם זה

כשבוע ימים, כולם הפעם הראשונה. מהפעלים מהישני ישראל. דברנו על חוסר מורים

באנגליה ובארץ. עושים רושם נעים. פלהיבה אותם החלוציות שרואים זה. סיפרתי

להם שאנו מיסדים במדרשה סמינר שיגדל מורים חלוצים ומחנכים. שהו אצלנו כשעה.

ביקרו גם בעברת, ומפה נסעו לים המלח.

5.5.65, יום ד' ג' אייר

עליתי הבוקר עם מולה לירושלים.

ירושלים, 5.5.65, יום ד'

יצאנו הבוקר בחשך וחצי משדה בוקר. בכניסה לכביש ירושלים ח"א מתוך

כביש מסמיה נפגשנו בלוויה של בן-יהודה. כשהגענו לירושלים חכו לנו במלון דוד המלך אנשי טלביזיה ארגנטינית - וקלטו ברכתי ליהדות ארגנטינה ולעם ארגנטינה ליום העצמאות שצמחה (1) ממפעל חלוצי של שלושה דורות, (2) מאמונת העם היהודי בכל הדורות שמשא תקומה ישראל קוב יקום.

גם חכו לנו חברים אחדים - אלמוגי, יצחק, אורי ועמדו בכל חוקף שאבוא למצעד הערב בירושלים - גם אם לא אבוא למצעד מחר בירושלים. והפעם נכנעתי להם.

אחרי הצהרים באו הנה גבריהו, פרופ' מלצר ועוד אחדים לדון על סידורי

החידון מחר. במקום בני ארצות שבאו לפני שנתיים באו הפעם 19 מחו"ל /ו- 3

מישראל: 1 מאורגוויי, 1 מאיסליה, 2 מארגנטינה, 5 מארה"ב, 1 מבלגיה, 2

מבריטניה, 1 מהולנד, 1 מצילי, 3 צרפת /ממרוקו/, 1 מקנדה, 1 משוויציה, בהם

8 בנות. מהאוננים שקול ישראל (לוי יצחק וגבתון) מסרבים למסור דבר החידון

בקול ישראל, ורק בקול צה"ל (לפני שנה לא הרשו חידון בינלאומי מפני החידון

העולמי שהיה צריך להקיים זמן מה אחרי יום העצמאות). הסיכוי עלי להיות יו"ר

הבוחנים ולפתוח החידון בנאום של 3-5 דקות. גם שאלו דעתי אם בחלוקה הפרטים

לזוכים שתעשה ע"י רה"מ ישחפפו גם שנים מהועד - אני ועוד אחד. יעצתי שרק

רה"מ יחלק הפרטים.

הלכתי ברבע לפני 8 בערב למצעד. היה מאורגן להפליא. היה קר מאוד בערב,

אם כי בבוקר שלט שרב, אבל אמרתי לזיאמה שישב מאחורי כי זהו סובוג'ט ערמומי.

בערב הזמנתי אלי את יגאל ידין. גענה מיד ושוחחנו מעשר עד אחרי חצות.

הצגתי לו שתי שאלות - על העבר הקרוב ועל העתיד הקרוב: (1) מדוע נתן יד ביולי

1948 לגלילי והיה מוכן להתפטר יחד עם שאר חברי המטה? לאחר שהזכרתי לו כמה

נרטים נזכר במה שהיה ואמר לי שלא טעם מפלגתי ולא זיקה לפלמח, אלא בגלל פעולה

משותפת במשך שנים לא מעטות עם גלילי - הזדהה איתו, (2) אם יתן יד לפעולה (אם

תאורגן) לשנוי משטר הבחירות, ואם יחבץ - יקח על עצמו עול של הממשלה. הוא הסביר

שהוא גם עכשיו בעד שנוי המשטר, אבל במצב הנוכחי אינו רואה כל סיכוי לכך, והוא

בכלל בוחר להמשיך בארכיאולוגיה. אמרתי שאני מסכים שהסיכויים עכשיו - אחרי שני

"המערכים" הוא כמעט אפסי, אבל יש אפשרות אם (ואם מפוקפק מאוד) ישתנה המצב

במפלגה, אם הליברלים של המערך יסכימו לשנוי - כי לפי הפרוגרמה של "הגוש" -

יתכן דבר כזה, ואולי גם הליברלים (המיעוט) יתנו יד, ואז תעמוד שאלה לא רק של

שנוי המשטר אלא שנוי פני המדינה בשטח הפרלמנטרי, הכלכלי והתרבותי כמובן נוסף

על הגברת יכלתנו הצבאית וחיזוק מעמדנו הבינלאומי, כי עלינו להיות לאור גוים

ולברית עם - כלומר למקרין על חיזוק היהדות שבגולה, ויודש לממשלה. ענה טוב

שנתינו לארכיאולוגיה. אמרתי פירוש הדבר שאין לא מוחלט. נתגלגלה השיחה גם על

משה דיין ויגאל הלל יכלתו ותבונתו הפוליטית של מ.ד. אבל מוצא בו קצת ליקויים

באופי, שאמנם הם מחמעים אבל עדיין נכרים בו. שאלתי אותו: אילו לא היו מפא"י,

אה"ע ומפ"מ, אלא מפלגת פועלים מאוחדת באמצע - היה נותן לה יד? אמר שהוא בעצם

קרובלמפא"י אם כי הוא בלתי מפלגתי. ספרתי לו על פגישתי עם עמוס די-סליס וקבוצה

של 5-6 ששה מראשי בעלי התעשייה שהציע לי לעמוד בראש רשימה, וסרבה אבל הצעתי

למפלגה לצרף ב"מ ובני מפלגות למצב בחירות שתצטמצם בסעיף אחד - שנוימשטר הבחירות,

בתנאי שאם יהיה רוב - ישנו חוק הבחירות וכריזו מיד על בחירות, אם לא יהיה רוב - יתפטרו וסמכותו לטדר בחירות חדשות. הוא אמר בצדק אם תהיה רשימה שלב"מ רק לשנוי משטר הבחירות יקבלו אולי 3-4 מנדטים, ואין לכך כל ערך.

6.5.65, יום ה', יום העצמאות

כתבתי בשם החברה לחקר המקרא מכתב לרוה"מ לתת הוראה לקול ישראל לשדר חידון התנך, ולא למסור זאת לצה"ל. אורי, שבא הנה הבוקר, הבטיח להמציא המכתב לידי רוה"מ כשרק ישוב מה"א.

חידון התנך נמשך יותר משלוש שעות. המצוינים ביותר היו שני אחים תאומים מעיראק - בלפור והרצל חקב, השלישית צעירה אמריקנית אסתר פרייליך. לא כל השאלות היו מוצלחות, כגון היכן נמצא הבטוי קוצר רוח. ביטוי כל כך משומש אינו מסוגל לעורר אסוציאציה בפסוק מן התנך, אולם מעודדת העובדה שבאו הפעם מאחת עשרה ארצות, ומארה"ב בלבד 5, מהם 4 צעירות, יהודית אפלטון, דבורה הייזלר, אסתר פרייליך, חיה קליין, ורק צעיר אחד : משה סוקולוב. מצרפת באו 3, כולם בנים. נקבעו 5 מילגות לזוכים, החלטנו להוסיף ~~אל~~ לעוד אחד. חידון זה עלול להפיץ לימוד התנך בחו"ל.

7.5.65, יום ו'

ירדנו הבוקר לחל-אביב. מיד הגיעו: פרס, אלמוגי, עוזי, הלל כהן, סורקיס, מ. דיין, נפגשו בוועדה הפריטטטית עם אנשי "הרוב" של הרכב הלשכה ולא הגיעו לסידור. ספרתי להם בקצרה על הפגשה עם י.י. והבעתי צערי על שעכבו מכתבי ששלחתי לחיים